

PREAMBUL

Primul număr al revistei *Muzica* din anul 2026 debutează cu un studiu semnat de compozitorul Dan Dediu. Autorul deschide calea de cercetare a unui subiect abordat fie insuficient, fie tangențial ori conjunctural și anume cel al diasporei muzicale românești în secolul 20 și în prezent. Conturând un cadru metodologic pentru înțelegerea fenomenului, Dan Dediu propune, la un prim nivel, șapte trasee tematice enunțate ca structură analitică de bază, ilustrate de fiecare dată cu cazuri concrete. Un al doilea nivel sondează în profunzime în căutarea modelelor de identitate iar cel de-al treilea nivel încearcă să stabilească rolul diasporei muzicale românești în imaginea culturală a României actuale. Demersul autorului poate fi considerat o inițiativă de pionierat în această zonă de investigare, un punct de plecare pentru cercetări viitoare.

În cel de-al doilea studiu, Corneliu Dan Georgescu identifică "ultimele stații" din călătoria componistică a lui George Enescu, prin analiza pe care o dedică lucrărilor *Uvertura de concert* și *Simfonia de cameră*, cărora le remarcă importanța, deoarece marchează punctul culminant pentru fiecare dintre cele două direcții creatoare enesciene pe care le găsește interconectate, cea de valorificare a folclorului românesc și abordarea sintetică, care integrează influențe germane și franceze cu elemente folclorice abstractizate. Autorul formulează generos și o serie de concluzii care așează cu claritate trăsăturile esteticii muzicale enesciene târzii, bazată pe un etos particular fondat pe o absență fundamentală a conflictului, în afara paradigmatelor moderniste dominante ale epocii sale.

O lupă asupra creației lui Luciano Berio este așezată de către Vlad Ghinea, într-un studiu ce se concentrează pe predilecția compozitorului pentru preluarea materialului sonor din propriile sale lucrări de cameră și regândirea acestuia în contexte amplificate din punct de vedere arhitectural și al culorii timbrale. În cazul lui Berio, mai multe din cele paisprezece *Sequenze* își găsesc corespondențele concertante în cele șapte *Chemins*, unde discursul solistului este îmbogățit de acompaniamentul ansamblului orchestral. Autorul studiului supune analizei două lucrări care ocupă un loc important în repertoriul pentru chitară din a doua jumătate a secolului al XX-lea, prezentarea sa concentrându-se pe strategiile compoziționale utilizate de Berio în procesul de reconfigurare a muzicii din *Sequenza XI* pentru chitară (1987-1988) pentru a-i da o nouă formă în *Chemins V* pentru chitară și orchestră de cameră (1992).

Rubrica *Interviuri* îl are ca protagonist pe trombonistul Barrie Webb, muzician binecunoscut scenei muzicale contemporane din România și din lume, dirijor și profesor britanic de renume. Figură centrală în dezvoltarea repertoriului modern pentru trombon, cu un număr impresionant de lucrări în repertoriu scrise special pentru el, un fin cunoscător al muzicii românești, căruia mulți compozitori români i-au dedicat importante opusuri, Barrie Webb are numeroase amintiri pe care le readuce în atenție într-un dialog ce parcurge diferite perioade ale experienței sale artistice și pedagogice.

Cercetarea în domeniul muzicii bizantine, foarte bine reprezentată în România de o pleiadă de muzicologi de renume, se completează încă o dată cu

o analiză a modului în care procesul de transcriere și transmitere a muzicii laice a fost influențat de muzicienii ecleziastici ai timpurilor. Autorul studiului, Cătălin Cernătescu descrie relația complexă dintre instituția religioasă și cultura non-sacră și modul în care aceasta s-a derulat în timp fără afectarea „autorității spirituale a notației bizantine”. Privite de autor ca veritabile documente culturale ce completează sursele istorice și literare ale secolului al XIX-lea, creațiile consemnate în acest studiu abordează teme foarte variate, de la dragoste, la critică socială și patriotism. La acest moment, printr-un proiect cultural implementat de Asociația REVIVART în parteneriat cu Universitatea Națională de Muzică din București, colecția de cântece definitivată către anul 1880 ce numără peste 1100 de pagini și 567 de piese, va fi tipărită în prima jumătate a acestui an.

Irinel Anghel tratează într-un eseu amplu, tema compoziției cu obiecte sonore în muzica electronică actuală, pe care o plasează la granița stranie dintre avangardă și abordările postmoderne. Reflecțiile autoarei se bazează pe experiența personală din creația sa ce conține numeroase lucrări hibride rezultate din combinații între sunete generate electronic și obiecte sonore, dintr-un amestec suprarealist de abstract și concret. Pentru exemplificare, Irinel Anghel oferă descrieri ale intențiilor și strategiilor componistice ale câtorva astfel de lucrări, muzici care au prioritizat includerea obiectelor sonore (pe care le consideră echivalente ale citatelor din muzica instrumentală) cu scopul de a valoriza potențialul semantic al conceptelor complexe ce stau la baza acestora.

Într-un prim articol al rubricii *Recenzii*, Valentina Sandu-Dediu apreciază demersul documentar al lui Stejărel Olaru în volumul intitulat *Spațiul Celibidache*. Este remarcată calitatea informațiilor aduse la lumină de autor în premieră, prin cercetarea unor fonduri documentare diverse. Printre elementele de noutate este menționată și clarificarea factorilor de context biografic, a erorilor perpetuate de-a lungul timpului în biografia lui Sergiu Celibidache, precum și demersul lui Stejărel Olaru în acest sens, prin cercetarea deloc facilă și deseori imprevizibilă în arhivele CNSAS, în încercarea de a descoperi și analiza impactul regimului totalitar asupra vieții și carierei muzicienilor. Unele dintre cele mai interesante documente prezentate de Olaru descriu, pe de o parte, supravegherea strictă a dirijorului de către Securitatea română și, pe de altă parte, eforturile statului român și ale serviciilor secrete din anii 1960 de a-l readuce în țară în scopuri propagandistice.

CD-ul cu nr. 71 din *Antologia muzicii românești* abordează creații pentru cvartet de coarde de Ulpiu Vlad, Vlad Răzvan Baci, Adrian Pop și Dan Dediu, în interpretarea Cvartetului *Arcadia*. Autorul recenziei pe care o intitulează *Cvartetul de coarde: muzeu sau laborator?*, George-Ioan Păiș, înainte de a radiografia fiecare lucrare în parte, pune în discuție relevanța cvartetului de coarde azi, prezentând imensul potențial pe care îl oferă această formulă instrumentală pentru un compozitor cu experiență, un mijloc deosebit de eficace pentru expunerea ideilor creatoare în sensul experimentării timbrale și nu numai, definind un gen permanent ancorat în trecut și aflat constant în căutări ideatice pentru viitor.

Andra Apostu
Redactor

PREAMBLE

The first issue of *Muzica* magazine in 2026 begins with a study by composer Dan Dediu. The author opens the way for research into a subject that has been addressed either insufficiently, tangentially, or circumstantially, namely that of the Romanian musical diaspora in the 20th century and today. Outlining a methodological framework for understanding the phenomenon, Dan Dediu proposes, at a first level, seven thematic paths set out as a basic analytical structure, each illustrated with specific cases. A second level probes deeply in search of models of identity, and the third level attempts to establish the role of the Romanian musical diaspora in the cultural image of present-day Romania. The author's approach can be considered a pioneering initiative in this area of inquiry, a starting point for future research.

In the second study, Corneliu Dan Georgescu identifies the "last stops" in George Enescu's compositional journey through his analysis of the works *Concert Overture* and *Chamber Symphony*, noting their importance as they mark the culmination of each of Enescu's two creative directions, which he finds to be interconnected: the valorisation of Romanian folklore and the synthetic approach, which integrates German and French influences with abstracted folkloric elements. The author also generously formulates a series of conclusions that clearly establish the features of Enescu's late musical aesthetics, based on a particular ethos founded on a fundamental absence of conflict, beyond the dominant modernist paradigms of his time.

Vlad Ghinea takes a closer look at Luciano Berio's work in a study that focuses on the composer's preference for taking sound material from his own chamber works and rethinking it in contexts that are amplified in terms of architecture and timbral color. In Berio's case, several of the fourteen *Sequenze* find their concertante counterparts in the seven *Chemins*, where the soloist's discourse is enriched by the accompaniment of the orchestral ensemble. The author of the study analyzes two works that occupy an important place in the guitar repertoire of the second half of the 20th century, focusing on the compositional strategies used by Berio in the process of reconfiguring the music from *Sequenza XI* for guitar (1987-1988) to give it a new form in *Chemins V* for guitar and chamber orchestra (1992).

The *Interviews* section features trombonist Barrie Webb, a well-known musician on the contemporary music scene in Romania and worldwide, a renowned British conductor and teacher. A central figure in the development of the modern trombone repertoire, with an impressive number of works written especially for him, a connoisseur of Romanian music, to whom many Romanian composers have dedicated important works, Barrie Webb has many memories that he recalls in a dialogue that covers different periods of his artistic and pedagogical experience.

Musicological research in the field of Byzantine music, which is really well represented in Romania by a bunch of famous musicologists, is once again complemented by an analysis of how the process of transcribing and transmitting secular music was influenced by the ecclesiastical musicians of the

time. The author of the study, Cătălin Cernătescu describes the complex relationship between the religious institution and non-sacred culture and how it unfolded over time without affecting the "spiritual authority of Byzantine notation." Viewed by the author as authentic cultural documents that complement the historical and literary sources of the 19th century, the creations recorded in this study address a wide variety of themes, from love to social criticism and patriotism. At this moment, through a cultural project implemented by the REVIVART Association in partnership with the National University of Music in Bucharest, the collection of songs finalized around 1880, which numbers over 1100 pages and 567 pieces, will be printed in the first half of this year.

Irinel Anghel addresses in a comprehensive essay the theme of composition with sound objects in contemporary electronic music, which she places on the strange border between avant-garde and postmodern approaches. The author's reflections are based on her personal experience in her own work, which includes numerous hybrid pieces resulting from combinations of electronically generated sounds and sound objects, in a surrealist mixture of the abstract and the concrete. By way of illustration, Irinel Anghel provides details about the compositional intentions and strategies of several such works, music that prioritized the inclusion of sound objects (which she considers equivalent to quotations from instrumental music) in order to enhance the semantic potential of the complex concepts underlying them.

In a first article in the *Reviews* section, Valentina Sandu-Dediu appreciates Stejărel Olaru's documentary approach in the volume entitled *Spațiul Celibidache*. She points out the quality of the information brought to light by the author for the first time, through his research of various documentary sources. Among the new elements mentioned is the clarification of biographical context, in terms of errors perpetuated over time in Sergiu Celibidache's biography, as well as Stejărel Olaru's approach in this regard, through his difficult and often unpredictable research in the CNSAS archives, in an attempt to discover and analyze the impact of the totalitarian regime on the lives and careers of musicians. Some of the most interesting documents presented by Olaru describe, on the one hand, the strict surveillance of the conductor by the Romanian Securitate and, on the other hand, the efforts of the Romanian state and secret services in the 1960s to bring him back to the country for propaganda purposes.

CD no. 71 in the *Anthology of Romanian Music* includes works for string quartet by Ulpiu Vlad, Vlad Răzvan Baciuc, Adrian Pop, and Dan Dediu, performed by the *Arcadia Quartet*. The author of the review entitled *String Quartet: Museum or Laboratory?*, George-Ioan Păiș, before analyzing each work individually, discusses the relevance of the string quartet today, presenting the immense potential that this instrumental formula offers to an experienced composer, a particularly effective medium for expressing creative ideas in terms of timbral experimentation and beyond, defining a genre permanently anchored in the past and constantly searching for ideas for the future.

Andra Apostu
Editor